

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Organisation Region Värmland	Version 12
Dokumentägare Monika Carlson Hygiensjuksköterska	Fastställare Anna Skogstam Smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2025-01-07	Giltig t.o.m. 2027-01-07

Mpox

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Tillämpa basala hygienrutiner

Sjukdom

Mpox är en allmänfarlig sjukdom vilket innebär att den även är anmälningspliktig och smittspåringspliktig.

Mpox är en sällsynt, sporadisk zoonos, det vill säga en sjukdom som kan överföras mellan djur och människa. Den förekommer naturligt i Central- och Västafrika, där infektionen finns hos vilda apor, men det är sannolikt olika gnagare som är reservoar för viruset.

Sedan 2022 ses en spridning av den västafrikanska typen av mpox (apkoppsvirus, klad II), som framför allt har spridits mellan män som har sex med män.

Det pågår också sedan hösten 2023 en omfattande spridning av mpox i Demokratiska republiken Kongo (benämns även som Kongo-Kinshasa) som har spridit sig till flera afrikanska länder. Det utbrottet orsakas av den centralafrikanska typen av apkoppsvirus (klad I) som orsakar allvarligare infektioner och även förefaller vara mer smittsam. Smittspridningen i detta utbrott sker genom nära kontakter inklusive sexuella kontakter, även heterosexuella. I detta utbrott har smitta huvudsakligen skett mellan hushållskontakter och de flesta fallen har identifierats bland barn yngre än 15 år. Mot bakgrund av ovan är uppgifter i anamnesen viktiga för att belysa vilket utbrott ett misstänkt fall kan tillhöra.

Sjukdomsbilden vid infektion med mpox ger ofta upphov till utslag, sår och blåsor. Blåsorna kan spridas till bålen, armar, ben, händer, fötter, ansikte och genitalt. Symtom kan även innefatta feber och svullna lymfkörtlar.

Inkubationstiden är vanligtvis 6–13 dagar men kan variera mellan 5 och 21 dagar. Sjukdomen är i de flesta fall självläkande inom 2–4 veckor med mild till måttlig sjukdomsbild.

Smittsamhet och smittvägar

Mpox smittar framför allt vid nära fysisk kontakt med infekterad person. Fysiska sexuella kontakter eller andra nära hudkontakter utgör särskilt hög risk. Det kan också spridas som indirekt kontakt-smitta med till exempel sängkläder, handdukar och sexleksaker som person med mpox varit i kontakt med. Sannolikt kan mpox även spridas via luftvägar, skadad hud, slemhinnor eller sädesvätska och slidsekret. Men alla potentiella smittvägar är ännu inte helt kartlagda.

Indelning av misstänkta och bekräftade fall

Högre smittrisk:

- Klad 1
 - Alla patienter vars smitta kan ha samband med Demokratiska republiken Kongo eller andra länder med spridning av klad I.
- Klad II
 - Bekräftat fall som har allmänsymtom eller luftvägssymtom och utbredda utslag.
 - Man som har haft sexuell kontakt med en annan man och har allmänsymtom eller luftvägssymtom och utbredda utslag.

Lägre smittrisk:

- Klad II
 - Patienter som provtas med misstanke om mpox och som har genitala eller perianala utslag eller blåsor, men inte allmänsymtom eller luftvägssymtom.
 - Övriga som provtas för mpox.

Placering – öppenvård (misstänkt eller bekräftat fall)

- Undersökningsrum med stängd dörr och avdelad toalett. Patient med misstanke om mpox bör hänvisas direkt in på rummet och inte vänta i väntrum eller korridor.
- Vid högre smittrisk bör patienten använda kirurgiskt munskydd.
- Hudlesionser hos patienten bör täckas.
- Vid högre smittrisk – kontakta infektionsbakjour.
- Patienter med milda symtom som inte behöver sjukhusvård kan återgå till hemmet i väntan på provsvar.

Placering – slutenvård (misstänkt eller bekräftat fall)

- Vid högre smittrisk: isoleringsrum med separat ventilation, dörren ska vara stängd.
- Vid lägre smittrisk: enkelrum med eget hygienutrymme, dörren ska vara stängd.
- Märkning av vårdrum enligt rutin: Gul skylt.
- Vid högre smittrisk bör patienten använda kirurgiskt munskydd i samband med patientnära vårdmoment.
- Hudlesionser hos patienten bör täckas.
- Patienten ska inte vårdas på Patienthotellet. Ska inte vistas i allmänna utrymmen på avdelningen.
- Patienter med bekräftad mpox kan vårdas i samma rum.

Personal

Ska använda skyddsutrustning i vådrummet inklusive vid hantering av tvätt, avfall och vid städning i vådrummet.

- Långärmat plastförkläde eller skyddsrock för att undvika direktkontakt med sår och blåsor.
- Handskar.
- Andningsskydd (FFP2 eller FFP3). Vid lägre smittrisk kan kirurgiskt munskydd IIR användas.
- Visir eller skyddsglasögon.
- Gravid vårdpersonal bör inte vårda patient med mpox.

Exponerad personal

[Se smittskyddsblad, läkarinformation, för bedömning \(Smittskyddsläkarföreningen\)](#)

Undersökning på annan enhet

Vid undersökning eller behandling på annan avdelning/mottagning, ta kontakt i förväg så att patienten kan gå direkt in på undersökningsrummet. Vid högre smittrisk bör patienten använda kirurgiskt munskydd.

Transport

Transport inom sjukhus

- Transport inom sjukhuset ska om möjligt undvikas. Undersökningar och behandling ska, om medicinskt möjligt, utföras i vådrummet. Om detta inte är möjligt, ska mottagande enhet informeras i god tid innan patienten skickas.
- Transportväg och tidpunkt ska planeras för att minska risken för kontakt med andra patienter, personal och besökare. Transporten ska ske i plan 1 enligt principen "kortast och snabbast" väg och om möjligt bör man se till att så få personer som möjligt befinner sig längs transportvägen i samband med transporten.
- Vårdpersonal ska alltid medfölja transporten.
- Transporterande personal ska använda skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Transport mellan vårdinrättningar

- Vid högre smittrisk ska egen bil alternativt ambulans användas.
- Vid lägre smittrisk kan taxi eller allmänna transportmedel användas.
- Vid ambulanstransport ska personalen i vårdhytten använda skyddsutrustning (se rubriken Personal). Luckan till förarhytten ska vara stängd.

Besökande

Besök ska undvikas. Eventuella besökare ska

- informeras om risken för smitta
- använda andningsskydd alternativt munskydd utifrån smittrisk
- tillämpa god handhygien med tvål och vatten alternativt handsprit
- hålla avstånd till patienten och avrådas från fysisk kontakt med patienten
- inte sitta/vistas i patientens säng.

Disk

Disk ska ställas direkt i matvagn eller diskmaskin.

Tvätt

Tvättsäck på rummet. Hanteras som smittförande tvätt.

Använd skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Avfall

Hanteras som smittförande avfall.

Använd skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Städning

Använd skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Daglig städning

- Kontaktytor i patientens rum och toalett torkas dagligen med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid (Des +45 eller Des +72).
- Golv städas med rengöringsmedel enligt normal rutin.
- Medicinteknisk utrustning avtorkas med Des +45 eller enligt tillverkarens anvisning.
- Desinfektera städutrustningen.

Slutstädning (gäller även städ efter besök i mottagningsrum)

- Golv: Actichlor Plus.
- Kontaktytor, toalett och övriga ytor: desinfektionsduk klor Wetwipe alternativt Actichlor Plus.
- Rengör och desinfektera all utrustning som använts.
- Medicinteknisk utrustning som inte tål klor avtorkas med Des +45 eller enligt tillverkarens anvisningar.
- Desinfektera städutrustningen.
- Oanvänt material för engångsbruk kasseras.

För mer information om mpox, se [Smittskydd Värmlands webbplats](#).

Utarbetad av: Monika Carlson